

ABSTRAKT

Úvod do problematiky: Pozice školícího pracovníka zaujímá v adaptačním procesu (AP) sester zcela zásadní význam. Obzvláště na pracovištích intenzivní medicíny, kde zaškoluje ve vysoce specializované a náročné péči. AP se tak stává citlivým obdobím, ve kterém se zaměstnanec rozhoduje, zda setrvá na pracovišti, nebo dokonce v profesi.

Metodika: Tato studie je kvalitativní. Hlavním cílem tohoto šetření jsou konkrétní zkušenosti školících sester s vedením AP. Sběr dat byl proveden pomocí polostrukturovaných rozhovorů se školícími sestrami na půdě jednoho vybraného pracoviště intenzivní medicíny. Analýza dat proběhla ve 4 krocích, bylo použito otevřené kódování a třídění dat do kategorií a subkategorií.

Výsledky: Bylo identifikováno 6 hlavních témat: Vlastní zkušenosti školitelů z období AP, Atributy organizace AP, Hodnocená a zpětná vazba, Role školící sestry, Kritické momenty a Faktory ovlivňující adaptační proces. Vlastní zkušenosti školitelů z AP jsou signifikantním prediktorem pro jejich individuální způsob zaškolování a vedení AP. Hodnocení a zpětná vazba mají svou kulturu a musí probíhat cyklicky, aby přinášela efekt. Školitel je nositelem mnoha rolí, podílí se na tvorbě sociálních vazeb s novou sestrou, sám má snahu navázat pozitivní vztahy a zaškolovat po stránce profesní i předávat doporučení přátelského charakteru. Kritické momenty nastávají během AP přirozeně a působí na školící i školené sestry. Pro školící sestry jsou kritickými momenty překonávání bariér, ztráta důvěry a vyčerpání, zatím co pro nastupující sestry jsou klíčovými momenty první dojem, zahlcení informacemi a chybování. Hlavními popsány faktory působící na průběh AP jsou pracovní prostředí, vztahy, kvalita školitele a charakteristické rysy nastupující sestry.

Diskuse a závěr: Znalost kritických momentů dává možnost školícím sestram, aby se na tyto situace mohly připravit a snáze jim čelit. Uvědomění si faktorů působících na AP umožňuje na nich pracovat s cílem, aby pozitivní vliv převažoval nad nedostatky. Získané informace mohou sloužit jako podklady k reorganizacím a inovacím interních plánů AP především na pracovištích intenzivní péče. Všechna zjištění o roli školitele a kritických momentech nastávajících v průběhu AP jeho účastníkům mohou sloužit jako podpůrné materiály pro přípravu školících sester.

Klíčová slova: adaptační proces, řízení lidských zdrojů, školící sestra, sestra absolventka, nový zaměstnanec, nástup do zaměstnání, preceptoring, mentoring